

Филолошко-уметнички факултет
Универзитет у Крагујевцу
Република Србија

Крагујевац, 10. јун 2024.

ПОЗИВНО ПИСМО

Поштоване колегинице и колеге,

У светлу лингвистичких, књижевнокултуролошких, методичких, дидактичких и хуманистичких истраживања која се већ скоро две деценије изводе на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу, позивамо вас да учествујете у стварању тематског научног зборника националног значаја:

(Мо)ментална хигијена у настави страних језика и књижевности

Последњих година новинске ступце пуне наслови о примерима вршњачког насиља које се скоро свакодневно дешава(ло). Јевтић (2017) наглашава да експанзија вршњачког насиља представља доминантан проблем данашњице, нарочито ако га посматрамо као облик интеракције ученика. Марковић (2017) одређује вршњачко насиље као социјалну интеграцију између појединаца у вршњачкој групи у којој доминирају они који су моћнији и који ту моћ злоупотребљавају зарад повређивања особе која је немоћна. Истраживање које су објавиле Зотовић-Костић и Беара (2016) показује да су најчешћи видови насиља задиркивање, физичко насиље (чешће код дечака) и социјално насиље (чешће код девојчица). Истраживање Заштитника грађана о насиљу у школама у Србији из 2023. године показало је да сваки десети ученик готово свакодневно трпи насиље у школи, као и да сваки десети признаје насилничко понашање према вршњацима. Свака друга девојчица и сваки пети дечак суочили су се са родно неприкладним говором у школи. Трећина испитаника наводи да често чује увредљив родно заснован говор од наставника, као и увредљив говор о припадницима мањинских група, док више од половине ученика није упознато са програмима превенције насиља.

Кркељић (2013) одређује насиље у школи као појаву која се може јавити у вршњачкој интеракцији међу ученицима, у односу наставник – ученик или односу међу одраслима, а догађа се у школи. Да су насиљем погођени и наставници, потврђују медијски прилози и научне публикације. Резултати истраживања показују да на ментално здравље наставника утичу фактори као што су насиље у школи, стрес, незадовољство условима рада и друштвеним положајем (Путвејн, Фон дер Ембс, 2019; Беара и Јерковић 2015; Беара и др. 2021). То је друштвени проблем чију превенцију и решавање захтева систематски приступ. Школа као институција показује се као кључна у превенцији насиља и зато је

важно да не буде усамљена у друштвеном контексту, јер је тешко утицати на смањење насиља уколико не постоји подршка друштвене, као и научне заједнице. Да бисмо разумели како се решавају проблеми морамо да се запитамо како су уопште настали. Да ли насиље проистиче из недостатка емпатије? Да ли је у питању недовољно развијено ментално здравље? Како се ментално здравље ученика и наставника чува и негује?

Поред општих тема, у фокусу овог зборника налази се и настава страних језика. Интересује нас како настава страних језика може да се организује са циљем не само да би се учили страни језици, већ да би се развијале друге важне компетенције које су потребне за очување менталног здравља и решавање конфликта без примене насиља. Којим компетенцијама би наставници требало да располажу како би се осећали спремним да се носе с проблематичним појавама у школи?

Из наведених разлога, као и из актуелности саме теме, проистекла је иницијатива за стварање овог јединственог тематског зборника из области друштвено-хуманистичких наука, који би пружио значајан допринос препознавању, превенцији и борби против насиља у оквирима наставе страних језика и књижевности. Позивају се сви заинтересовани да дају допринос у виду емпиријских и теоријских радова, као и примера добре праксе који се уклапају у тему овог Зборника.

*

Попуњену **пријаву** (коју вам достављамо уз овај позив) послати на електронску адресу natasa.rakic@filum.kg.ac.rs најкасније до **31. августа 2024. године** (због евиденције броја учесника).

*

Рок за достављање радова: **30. новембар 2024. године.**

Зборник ће бити **средином 2025. године.**

Образац за пријаву теме и Упутство за уређивање радова у прилогу су овог позивног писма.

У име уређивачког одбора зборника,
унапред захвалани уредници,

доц. др Георгина Фреи
др Наташа Ракић